

Bemærkninger til forslaget

I sin åbningstale den 7. oktober 2003 introducerede statsminister Anders Fogh Rasmussen regeringens nye politisk-filosofiske retorik: Der skal fremover lægges vægt på konsekvens og noget for noget.

Hvis der skal være mening med udsagn som dette, må det betyde, at når der kræves en bedre folkeskole, må der også skabes de nødvendige rammer for en bedre folkeskole.

Regeringen og Socialdemokratiet har sammen indført bindende nationale målsætninger for undervisningen i folkeskolen. Såfremt der skal være en sammenhæng i regeringens og Socialdemokratiets politik, skal der også være bindende minimumsrammer for folkeskolens virke. Og der skal afsættes flere ressourcer, hvis folkeskolen skal blive bedre.

De nye ændringer på folkeskoleområdet gældende fra den 1. august 2003 taler om nye faglige trinmål, nye faglige krav generelt og individuelle undervisningsplaner for det enkelte barn. Disse tiltag betyder øgede krav til folkeskolen og dens parter; lærere, elever og forældre.

Det ville i den sammenhæng være i tråd med statsministerens konsekvensfilosofi, hvis rammerne og ressourcerne til folkeskolen var af en sådan karakter, at det var muligt for skolerne at forsøge at leve op til de øgede krav, der stilles til dem.

Virkeligheden er desværre en anden. Der spares på folkeskolen i mange kommuner.

Der kommer ca. 8.000 flere elever i folkeskolen i 2004, altså en stigning i elevtallet på 1,4 pct. Kommunerne er underlagt skattestop og vækstrammer, så elevtallets stigning følges ikke af en tilsvarende stigning i ressourcerne.

Over en tredjedel af kommunerne øger klassekvotienten. Ressourceindsatsen pr. elev er faldet med 1 pct. i 2004 oven i et fald på 2,9 pct. i 2003. Og i ca. 44 pct. af kommunerne ligger folkeskolen under det vejledende timetal (ifølge KL's budgetredegørelse december 2003).

Besparelserne, som ifølge Danmarks Lærerforning, finder sted i op mod halvdelen af landets kommuner, giver sig udslag på mange forskellige måder.

En undersøgelse, som Enhedslisten har foretaget i ti kommuner, viser:

- En østjysk kommune sparer på den almindelige specialundervisning og 2-lærer-timerne.
- En sønderjysk kommune sparer 20 pct. på undervisningsmidler og bygningsvedligeholdelse.
- I tre kommuner i Sydvestjylland giver man først timer til indførelse af folkeskoleloven med flere timer i dansk og matematik for dernæst at hente et endnu større beløb inden for samme folkeskole, som ellers skulle styrkes.
- I en kommune på Sjælland skærer man 40 fuldtidsstillinger væk. Besparelser vil herudover få konsekvenser for skole-hjem-samarbejdet.
- En kommune i hovedstadsområdet nedlægger konsulentstillingen for de tosprogede elever, og der skæres i tilbud til de adfærdsmæssigt svage elever. Herudover afsættes der færre midler til inventar, undervisningsmidler og lejrskoler.
- I en stor kommune på Fyn reduceres skolevæsenet med ca. 50 lærerstillinger i 2004, stigende til 72 stillinger i 2007. Antallet af pladser til elever med særlige vanskeligheder mere end halveres.
- I en kommune i Sydvestsyssel nedsætter man undervisningstiden med 2 lektioner pr. uge.
- En sydjysk kommune siger selv, at »bloktilskuds-kompensationen ikke vil kunne dække udgifterne til at øge fagligheden (det vil sige mere undervisning til eleverne) i det omfang, det er tilsigtet med lovændringen.«

Tidligere undersøgelser har vist en betydelig spredning i det gennemsnitlige timetal på landsplan.

På trods af, at kravene til undervisningen og målene med undervisningen er præcis de samme, er rammerne for undervisningen meget forskellige fra kommune til kommune.

Regeringen og det politiske flertal fastsætter altså bindende målsætninger for skolen, som kommunerne for manges vedkommende ikke har mulighed for at opfylde eller tolker meget forskelligt.

Decentraliseringen af folkeskolen betyder i dag, at folketingsflertallet på den ene side pålægger bestem-